

376
མི་ ༩་ ལིན

མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་དང་སྒྲ་རིག་
པ་རི་སྒྲོར་གི་གནད་དོན་

མེ་མོ་གསུང་པེ་ལྷན་ཁང་

སྐྱེ་ ༥་ ལིན

མཐོང་ཁེ་སྐྱེ་རིང་ལུ་གསུང་དང་སྐྱེ་རིག་
དཔེ་སྐྱེ་རིང་གི་གནད་དོན་

ཨ་ཁྱེ་གསུང་དང་ལྷན་ཁྱེ་

本书根据中共中央马克思、恩格斯、列宁、斯大林著作编译局翻译的、人民出版社 1971 年 10 月出版的汉文版本翻译出版。

དེ་ལ་འདི་ནི་ཁྱང་གུང་གུང་དབང་གི་མར་ཁེ་སི་དང་, ཨེན་གེ་སི་, ལེ་ཏིན་, སི་ཏ་ལིན་མཆས་གི་གསུང་ཚམ་གྱི་སྒྲིག་སྒྲུར་ཁང་གིས་སྒྲུར་བ་དང་, མི་དམངས་དབུ་སྒྲུན་ཁང་གིས་ 1971 ལོའི་ཟླ་ 10 བར་པར་དབུ་སྒྲུན་པའི་ཐུ་ཡིག་པར་གཞི་གཞིར་བཟུང་ཏེ་སྒྲུར་ནས་སྒྲུན་བ་ཡིན་。

སི་ཏ་ལིན

མར་ཁེ་སི་ཏིང་ལུགས་དང་གླེ་ཏིག་པའི་སྒྲུར་གི་གནད་དོན

*

མི་དམངས་དབུ་སྒྲུན་ཁང་གིས་སྒྲུར་ནས་སྒྲུན་བ

1978 ལོའི་ཟླ་ 7 བར་པར་གཞི་ 1 བ་སྒྲིག་པ

1978 ལོའི་ཟླ་ 7 བར་པར་ལེ་ཏིན་ལ་པར་བཅངས་ 1 བ་བརྒྱབ་པ

དེ་ལ་རེས་སྒྲུར་བྱས་ 1 ཞེས་ 4

И. СТАЛИН
МАРКСИЗМ И ВОПРОСЫ
ЯЗЫКОЗНАНИЯ

斯 大 林
马克思主义和语言学问题

(藏 文)

民族出版社翻译出版 新华书店发行

民族印刷厂印刷

开本：850×1168毫米 1/32 印张：2 3/4

1978年7月第1版

1978年7月北京第1次印刷

书号：M1049(3)201 定价：0.14元

དཀར་ཆག

ཕྱ་རིག་པའི་ནང་གི་མར་ཁེ་སི་རིང་ཕྱགས་སྒྲིང་བཤད་པ་	3
ཕྱ་རིག་པའི་གནད་དོན་ཁ་ཤིན་གྱི་སྒྲིང་བཤད་པ་	51
ཕྱ་མཐུན་ནྟ་མས་ལ་ལན་བཏབ་པ་	63
ཕྱ་ཡིག་དུ་སྒྲིང་མཁན་གྱི་མཆན་	81

མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་རིག་
པའི་སྐོར་གི་གནད་དོན་¹

ལྷ་རིག་པའི་ནང་གི་མར་ཁེ་སེ་

རིང་ལུགས་སྒྲིང་བཤད་པ

གཞོན་ཏུ་སྒྲིང་མཐུན་ཁག་གཅིག་གིས་ང་ལ་ཆགས་པར་དང་དུས་དེའི་ཐོག་...
དུ་ལྷ་རིག་པའི་སྒྲིང་གི་གནད་དོན་དང་, ལྷག་པར་དུ་ལྷ་རིག་པའི་ནང་གི་མར་
ཁེ་སེ་རིང་ལུགས་སྒྲིང་རང་གི་བསམ་འཆར་འགོད་རོགས་ཟེ་བཤད་གི་འདུག། ང་
རང་ནི་ལྷ་རིག་པ་བ་མེན་པའི་སྒྲིང་གིས་སྒྲིང་མཐུན་དེ་དག་གི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་ཆོམ་
པ་ཅིག་ཕྱེད་མི་ཐུབ་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས་པ་རེད། ལྷ་རིག་པའི་ནང་གི་མར་ཁེ་
སེ་རིང་ལུགས་དེ་འདྲི་སྒྲིང་ཆགས་ཆན་རིག་གཞན་དག་ནང་གི་མར་ཁེ་སེ་རིང་ལུགས་
དང་འདྲ་བར་ང་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད། དེར་རྟེན་ངས་སྒྲིང་མཐུན་
དེ་དག་གིས་དྲིས་པའི་དྲི་བ་ཁ་གསལ་ལན་འདེབས་སྐྱེའི་སྒྲིང་སྒྲིང་སྒྲིང་པ་ཡིན།

དྲི་བ། སྒྲིང་ནི་སྒྲིང་གཞིའི་རྟེན་གྱི་བཞོད་པ་རེད་ཟེར་བ་
དེ་ཡང་དག་པ་རེད་དམ་མ་རེད་?

ལན། མ་རེད, ཡང་དག་པ་མ་རེད།

མང་གཞི་ནི་སྒྲིང་ཆགས་འབྲེལ་སྐྱེའི་རྟེན་རིམ་ངེས་ཅན་རེའི་སྒྲིང་...
ཆགས་དཔལ་འབྱོར་གི་ལམ་ལུགས་དེ་རེད། རྟེན་གྱི་བཞོད་པ་ནི་སྒྲིང་ཆགས་གི་
ཆབ་སྲིད་དང་, བཅའ་ཁྲིམས་, ཆོས་ལུགས་, རྒྱ་ཆུལ་, མཆན་རྟེན་རིག་པ་

བཅས་གི་ལྟ་ཚུལ་དང, ལྟ་ཚུལ་དེ་ཚོ་དང་མཐུན་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་བཅའ་
ཁྲིམས་སྐད་གསལ་གི་སྒྲིག་གཞི^① རེད།

ཆབ་གཞི་གང་དང་གང་ཆང་མར་ས་ས་དང་མཐུན་པའི་རང་ཉིད་གི་སྤྱོད་...
གི་བཀོད་པ་རེ་ཡོད་པ་རེད། བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་ལམ་ལུགས་གི་ཆབ་གཞི་ལ་
རང་ཉིད་གི་སྤྱོད་གི་བཀོད་པ་ཏེ་རང་ཉིད་གི་ཆབ་སྲིད་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་སྐད་
པའི་ལྟ་ཚུལ་དང, ལྟ་ཚུལ་དེ་ཚོ་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིག་གཞི་ཡོད་པ་རེད; མ་ཅ་
རིང་ལུགས་གི་ཆབ་གཞི་ལ་རང་ཉིད་གི་སྤྱོད་གི་བཀོད་པ་ཡོད་པ་རེད; སྤྱི་ཚྭ་གས་
རིང་ལུགས་གི་ཆབ་གཞི་ལ་རང་རྒྱུ་ལ་རང་ཉིད་གི་སྤྱོད་གི་བཀོད་པ་ཡོད་པ་རེད། གལ་
སྲིད་ཆབ་གཞིར་འགྱུར་ཤིག་ལྟར་བ་དང་དེ་ཅ་མེད་ཏུ་སྒྱུན་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱོད་
གི་བཀོད་པ་ལ་རང་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཤིག་ཡོད་པ་དང་ཅ་མེད་ཏུ་འགྱོ་གི་
རེད། གལ་ཏེ་ཆབ་གཞི་གསར་པ་ཅིག་ལྟར་བ་ཡིན་ན། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་
དེར་འགྱུར་པའི་སྤྱོད་གི་བཀོད་པ་ཅིག་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་གས་དེའི་ཐད་ནས་བཤད་ན། སྤྱོད་དང་སྤྱོད་གི་བཀོད་པ་གཉིས་ཅ་བ་
ནས་འདྲ་གི་མ་རེད། དེའི་སྒྲིར་ཨོ་གོ་འི་སྤྱི་ཚྭ་གས་དང་ཨོ་སྤྱོད་དཔེར་བཞག་ནས་
བཤད་ཆོག་གི་རེད། ཉེ་ཆར་ལོ་སྤྱི་མ་ཅུ་རི་རིང་ལ་ཨོ་གོ་ཏུ་མ་ཅ་རིང་ལུགས་གི་
ཆབ་གཞི་སྤྱོད་པ་ཅ་མེད་བཏང་ནས་སྤྱི་ཚྭ་གས་རིང་ལུགས་གི་ཆབ་གཞི་གསར་པ་
ཅིག་བཅུགས་པ་རེད། དེ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་ནས་མ་ཅ་རིང་ལུགས་གི་ཆབ་གཞི་
ཡིན་པའི་སྤྱོད་གི་བཀོད་པ་ཅ་མེད་བཏང་ཏེ་སྤྱི་ཚྭ་གས་རིང་ལུགས་གི་ཆབ་གཞི་...
དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གི་བཀོད་པ་གསར་པ་སྤྱུན་པ་རེད། དེ་གསལ་ལོར་བཤད་ན།

① མ་ཡིག་ནང་གི་《учреждение》དེ་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གི་ལྟ་ཚུལ་དེས་ཅན་...
ཅིག་དང་མཐུན་པའི་ཅ་འཇུགས་དང་ལས་ཁུངས་ལ་ཟེར། — ལྷ་ཡིག་ཏུ་སྤྱིར་མཁན་གི་མཆན་

ཆབ་མྱོད་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་སྐྱབས་པའི་སྤྱིག་གཞི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་ཆབ་དུ་སྤྱི་ཚུགས་
རིང་ལུགས་གི་སྤྱིག་གཞི་གསར་པས་བསྐྱས་པ་རེད། དེ་འདྲ་བས་ཡོད་ན་འང་ཨོ་
སྐད་ནི་ཆུ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེ་མ་བྱུང་གོང་དང་ཉ་ལམ་གཅིག་པ་རེད།

དུས་སྐབས་དེའི་ནང་ཨོ་སྐད་ལ་འགྱུར་ཁྲོག་ག་རེ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན་
ཨོ་སྐད་གི་ཐ་སྟེད་ལ་འགྱུར་ཁྲོག་ངེས་ཅན་ཅིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་གསལ་པོར་
བཤད་ན། སྤྱི་ཚུགས་རིང་ལུགས་གི་ཐོན་སྐྱེད་གསར་པ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་
གསར་པ་དང་། སྤྱི་ཚུགས་རིང་ལུགས་གི་རིག་གནས་གསར་པ། སྤྱི་ཚུགས་གི་ལྷ་
རྒྱལ་གསར་པ། ཀྱན་སྐྱེད་གསར་པ་བཅས་བྱུང་བ། གཞན་ཡང་ལག་རྩལ་དང་
ཅན་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པ་བཅས་གི་རྒྱུ་གིས་མིང་དང་ཚིག་གསར་པ་འཕྲོས་་་་
ཅེན་ཅིག་བྱུང་ཞིང་། མིང་དང་ཚིག་མང་པོའི་གོ་བ་གསར་པ་ཆགས་ཏེ་གོ་དོན་
ལྡུང་བ། མིང་རྒྱུང་པ་ཁག་གཅིག་ཐ་སྟེད་ནང་དུ་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་ཆགས་པ་རེད།
སྐད་གི་མང་གཞིར་གྱུར་པའི་ཨོ་སྐད་གི་རྩ་བའི་ཐ་སྟེད་དང་བརྟེན་སྤྱོད་རྒྱལ་དེ་དག་
ལ་ཆ་བཞག་ན། མ་རྩ་རིང་ལུགས་གི་མང་གཞི་རྩ་མེད་དུ་སྤང་རྗེས་སྤྱི་ལོ་
དག་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་རྩ་བའི་ཐ་སྟེད་གསར་པ་དང་བརྟེན་སྤྱོད་རྒྱལ་གསར་
པས་ཆབ་བྱེད་རྒྱ་ཡར་བཞག། དེ་ལས་ཁྲོག་ཏེ་འགྱུར་ཁྲོག་གནད་ཅེན་པོ་གང་
ཡང་བྱུང་མེད་པར་ཆང་མ་ཐད་དེ་རང་འཇགས་སུ་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་དག་
དེང་རབས་གི་ཨོ་སྐད་གི་མང་གཞི་བསྐྱས་ཏེ་རང་འཇགས་སུ་གནས་ཡོད་པ་རེད།

སྐྱེས་སུ་སྤྱིང་གི་བཀོད་པ་ནི་མང་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ཅིག་རེད་ཟེར་བ་དེ་ནི་
སྤྱིང་གི་བཀོད་པ་དེས་མང་གཞི་མཚན་པ་ཙམ་ཅིག་དང་། དེ་ལྟས་པ་མེད་པ་ཅིག་
དང་བར་གནས་ཅིག། རང་གི་མང་གཞིའི་ལས་དབང་དང་། གྲལ་རིམ་གི་ལས་
དབང་། ལམ་ལུགས་གི་ངོ་ཐོ་བཅས་ལ་དོ་ཁྲར་མི་བྱེད་མཁན་ཅིག་བཅས་རེད་
ཟེར་བ་ཅིག་གཏན་ནས་མ་རེད། དེ་ལས་ཁྲོག་ཏེ་སྤྱིང་གི་བཀོད་པ་བྱུང་མ་ཐག་ནས་

དག་མཚན་ལྟ་བུ་ལེ་སྟོབས་ཀྱགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་དེས་རང་ཉིད་་་་
གི་མང་གཞི་ཆགས་པ་དང་སྔ་བརྟན་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད་ཏུར་ཐག་བྱེད་པ་དང་་་་
འབྲེལ་ལམ་ལྷགས་གསར་པས་མང་གཞི་རྒྱུང་པ་དང་གྲལ་རིམ་རྒྱུང་པ་གྲལ་མེད་་་
བཟོ་བ་དང་ཅ་མེད་གཏོང་བར་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་ཙམ་སྐྱུགས་གིས་རྒྱགས་རམ་
བྱེད་གི་རེད།

དེ་འདྲ་མི་བྱེད་པ་ཡོང་སྟེད་གི་མ་རེད། མང་གཞིས་སྟེང་གི་བཞོད་པ་
གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་དམིགས་ལུལ་ནི་སྟེང་གི་བཞོད་པས་མང་གཞིར་ཞབས་་་་
འདེགས་ཞུ་བྱུང་པ་ཅིག་ཡོང་རྒྱ་དང་, སྟེང་གི་བཞོད་པས་མང་གཞི་ཆགས་པ་དང་
སྔ་བརྟན་ཡོང་བར་རྒྱགས་རམ་ཏུར་ཐག་བྱེད་བྱུང་པ་ཅིག་ཡོང་རྒྱ་, སྟེང་གི་བཞོད་
པས་དུས་ལས་ཡོལ་ཆར་བའི་མང་གཞི་རྒྱུང་པ་དང་དེའི་སྟེང་གི་བཞོད་པ་རྒྱུང་པ་་་
ཅ་མེད་ཏུ་གཏོང་ཆེད་འཐབ་ཅོད་ཏུར་ཐག་བྱེད་བྱུང་པ་ཅིག་ཡོང་རྒྱ་བཅས་གི་་་་
དོན་ཏུ་རེད། སྟེང་གི་བཞོད་པས་ཞབས་འདེགས་གི་རྣམ་པ་དེ་ཐོན་ཐབས་མི་བྱེད་
པ་དང་སྟེང་གི་བཞོད་པ་དེ་རང་ཉིད་གི་མང་གཞི་སྟེང་སྟུབ་ཏུར་ཐག་བྱེད་པའི་་་་
ལངས་སྐྱུགས་སུ་ལངས་མཁན་ཅིག་ནས་རང་ཉིད་གི་མང་གཞིར་དོ་ཁུར་མི་བྱེད་་་
པའི་ལངས་སྐྱུགས་སུ་ལངས་མཁན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་, གྲལ་རིམ་ཁག་ཆང་མ་
གཅིག་འདྲར་བཅི་བའི་ལངས་སྐྱུགས་སུ་ལངས་མཁན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་, དེ་
ཉིད་གི་རོ་པོ་བཟླག་ནས་དེ་སྟེང་གི་བཞོད་པ་མིན་པ་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་གི་རེད།

སྐྱུགས་དེའི་ཐད་ནས་བཤད་ན་, སྟེང་དང་སྟེང་གི་བཞོད་པ་གཉིས་ཅ་བ་
ནས་འདྲ་གི་མ་རེད། སྟེང་ནི་སྐྱེ་ཆོགས་ཅིག་གི་ནང་ཁུལ་གི་མང་གཞི་འདི་འམ་དེ་
དང་, མང་གཞི་རྒྱུང་པའམ་གསར་པ་ལས་བྱུང་པ་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ལོ་བརྒྱ་
ལྷག་མང་པོའི་སྐྱེ་ཆོགས་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་མང་གཞིའི་ལོ་རྒྱུས་གི་འཕེལ་རིམ་ཡོངས་་
རྒྱུགས་ལས་བྱུང་པ་ཅིག་རེད། དེ་བཞིན་སྟེང་ནི་སྐྱེ་ཆོགས་ཉིལ་པོ་དང་སྐྱེ་

ཚེགས་གི་གྲུལ་རིམ་ཁག་ཚང་མས་པོ་ཅིག་དང་། མི་རབས་མང་པོས་
 འབད་བརྩན་བྱས་ནས་པོ་ཅིག་ཡིན་པ་ལས་གྲུལ་རིམ་གཅིག་གིས་པོ་ཅིག་མ་
 པ་ཅིག་མ་རེད། སྐད་པོ་ཅིག་པ་དེ་ནི་སྤྱི་ཚེགས་ཉིལ་པོ་དེ་དགོས་མཁོ་ཚེམ་པ་བྱེད་
 རྒྱ་དང་སྤྱི་ཚེགས་གི་གྲུལ་རིམ་ཁག་ཚང་མའི་དགོས་མཁོ་ཚེམ་པ་བྱེད་རྒྱའི་ཆེད་དུ་
 ཡིན་པ་ལས་གྲུལ་རིམ་གཅིག་ཁོ་ནའི་དགོས་མཁོ་ཚེམ་པ་བྱེད་རྒྱའི་ཆེད་དུ་མ་རེད།
 རྒྱ་མཚན་དེ་རང་གི་དབང་གིས་། པོ་ཅིག་པ་དེ་སྐད་ནི་དམངས་ཡོངས་གི་སྐད་ཡིན་
 ཞིང་། སྤྱི་ཚེགས་ལ་ཆ་བཞག་ན་གཅིག་གྱུར་ཅན་ཅིག་དང་། སྤྱི་ཚེགས་གི་ཁོངས་
 མི་ཡོངས་རྒྱལ་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཐུན་མཛུགས་པ་ཅིག་རེད། དེར་དྲེན་མི་རྣམས་མཚན་
 རྒྱུ་བར་འབྲེལ་བ་འཇུགས་བྱེད་ཡོད་པའི་སྐད་དེའི་ཞབས་འདེགས་ལྟ་
 བའི་རྣམས་པ་ནི་སྤྱི་ཚེགས་ཉིལ་པོ་དང་སྤྱི་ཚེགས་གི་གྲུལ་རིམ་ཁག་ཚང་མར་དབྱེ་བ་
 མེད་པར་ཞབས་འདེགས་ལྟ་བུ་པ་ཅིག་ཡིན་པ་ལས་། གྲུལ་རིམ་གཅིག་ལ་ཞབས་
 འདེགས་ལྟ་ཞིང་གྲུལ་རིམ་གཞན་དག་ལ་གནོད་སྐྱེལ་བ་ཅིག་མ་རེད། དེའི་ཐོག་
 བས་ཀྱང་གསལ་པོར་མཚན་པ་ལྟར་། སྐད་གིས་དབྱེ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་ནས་ཉམས་
 རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ལུགས་རྒྱུ་དང་པར་ཞབས་འདེགས་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ལ་།
 དར་རྒྱས་ལྟ་འགྲོ་བའི་ལམ་ལུགས་གསར་པར་ཡང་ཞབས་འདེགས་ལྟ་གི་ཡོད་པ་
 དང་། མང་གཞི་རྒྱུ་དང་པར་ཞབས་འདེགས་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ལ་། མང་གཞི་
 གསར་པར་ཡང་ཞབས་འདེགས་ལྟ་གི་ཡོད་པ་། བཟུ་གཞོག་བྱེད་མཁན་ལ་ཞབས་
 འདེགས་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ལ་། བཟུ་གཞོག་ལྟོང་མཁན་ལ་ཡང་ཞབས་འདེགས་ལྟ་
 གི་ཡོད་པ་རེད།

ཨོ་སྐད་གིས་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེ་མ་བྱས་ཤིང་གི་ཨོ་གོ་མ་རྩ་རིང་
 ལུགས་དང་ཨོ་གོའི་འཕྲོར་ལྟོན་གྲུལ་རིམ་གི་རིག་གནས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཡག་
 པོར་ཞབས་འདེགས་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད་ལ་། དེར་སང་ཨོ་གོའི་སྤྱི་ཚེགས་གི་སྤྱི་ཚེགས་རིང་ལུགས་གི་

ལམ་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚུགས་རིང་ལུགས་གི་རིག་གནས་ལའང་དེ་བཞིན་ཞབས་འདེལ་
ཡག་པོར་བྱ་གི་ཡོད་པའི་དོན་དངོས་དེ་ནི་ཆང་མས་ཤེས་གི་ཡོད་པ་རེད།

ལུ་ཁྱེ་ཁོ་ལན་གི་སྐད་དང་, ལུ་རུ་ལུ་དཀར་པོའི་སྐད་, ལུ་ཅི་པའི་ཁོའི་
སྐད་, ཏ་སག་གི་སྐད་, ཀེ་ལུ་ཅི་ཡའི་སྐད་, ཡར་མིང་ཉི་ཡའི་སྐད་, ཡའི་ཏ་
ཉི་ཡའི་སྐད་, ལ་ཐུའོ་ལེ་ཡའི་སྐད་, ལི་ཐའོ་ལན་གི་སྐད་, མར་ཏ་ལེ་ཡའི་སྐད་,
ཏ་ཏན་གི་སྐད་, ཡ་ཅེར་པའི་ཅང་གི་སྐད་, པ་ཉི་ཅི་ལི་ཡའི་སྐད་, ཐུར་ཁོ་མིང་
ཉི་ཡའི་སྐད་བཅས་དང་ལུ་ཁྱེ་ལན་གི་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་སྐད་ཆང་མའང་དེ་...
འདྲ་རེད་ཟེ་བཤད་ཚུགས་གི་རེད་, སྐད་དེ་ཚོས་མི་རིགས་དེ་དག་གི་འཕྱར་ཐུན་
གྲལ་རིམ་གི་ལམ་ལུགས་རྒྱིང་པར་ཞབས་འདེགས་ཡག་པོར་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ལ་,
མི་རིགས་དེ་དག་གི་སྤྱི་ཚུགས་རིང་ལུགས་གི་ལམ་ལུགས་གསར་པར་ཡང་དེ་བཞིན་
ཞབས་འདེགས་ཡག་པོར་བྱ་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་འདྲ་མི་བྱེད་པ་ཡོང་སྤྱད་གི་མ་རེད། སྐད་གནས་པ་དང་སྐད་བརྗོད་པ་
ནི་དེ་ཉིད་མི་རྣམས་ལན་རྒྱུ་བར་འབྲེལ་བ་འཇུགས་བྱེད་གི་ཡོ་བྱད་བྱས་ཏེ་སྤྱི་...
ཚུགས་ཉིལ་པོར་ཞབས་འདེགས་བྱ་ཆེད་དང་, དེ་སྤྱི་ཚུགས་གི་ཁོངས་མི་ཡོངས་
རྒྱགས་གི་སྐད་ཐུན་མོང་པ་ཅིག་དང་སྤྱི་ཚུགས་གི་སྐད་གཅིག་གྱུར་ཅན་ཅིག་ཆགས་
པ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚུགས་གི་ཁོངས་མི་ཡོངས་རྒྱགས་ལ་ཞབས་འདེགས་བྱ་ཆེད་རེད་,
ཁོ་ཚོའི་གྲལ་རིམ་གི་གོ་གནས་གང་ཡིན་མིན་ལ་ལྟ་དགོས་གི་མ་རེད། སྐད་དེ་
དམངས་ཡོངས་གི་ལངས་སྤྱགས་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་སྤྱི་ཚུགས་གི་ཚུགས་པ་ཅིག་ལ་...
སྤྱགས་ཞེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཞིང་སྤྱི་ཚུགས་གི་ཚུགས་པ་གཞན་དག་ལ་གནོད་...
སྤྱིལ་བའི་ལངས་སྤྱགས་སུ་ལངས་ན་, སྐད་དེ་ཉིད་གི་རོ་བོ་བཟུག་ཏེ་སྤྱི་ཚུགས་
གི་ནང་དུ་མི་རྣམས་ལན་རྒྱུ་བར་འབྲེལ་བ་འཇུགས་བྱེད་གི་ཡོ་བྱད་མིན་པ་ཅིག་...
དང་, སྤྱི་ཚུགས་གི་ཚུགས་པ་ཅིག་གི་ལོགས་སྐད་2 ཅིག་ཆགས་ནས་རིམ་བཞིན་

ཉམས་པ་དང, མཐར་དེ་ཉིད་མེད་པ་ཆགས་གི་རེད།

ཐོགས་དེའི་ཐད་ནས་བཤད་ན, སྐད་དང་སྟེང་གི་བཞོད་པ་གཉིས་ཅ་དོན་
ཐོག་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་རེད, ཡིན་ནའང་དེ་ཐོན་སྟེང་གི་ཡོ་བྱད་དཔེར་ན་འབྲུལ་
འཁོར་དང་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་རེད, ཐོན་སྟེང་ཡོ་བྱད་དེའང་སྐད་དང་འབྲུལ་
གྲུལ་རིམ་གང་དང་གང་ལའང་ཐོགས་རིས་མེད་སྟབས་དེས་མ་ཅ་རིང་ལྷགས་གི་...
ལམ་ལྷགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུས་ཆོག་གི་རེད་ལ, སྟེ་ཆོགས་རིང་ལྷགས་གི་ལམ་
ལྷགས་ལའང་ཞབས་འདེགས་ཞུས་ཆོག་གི་རེད།

ཡང་སྒྲིམ་སྟེ་སྟེང་གི་བཞོད་པ་ནི་དཔལ་འཕྱོར་མང་གཞི་ཅིག་གནས་ཞིང་...
བྱེད་སྒྲིམ་སྟེ་འཕྱོར་སྟབས་ལས་བྱུང་བ་ཅིག་རེད། དེར་དྲིན་སྟེང་གི་བཞོད་
པའི་གནས་ལྟན་ནི་རིང་པོ་ཅིག་མ་རེད, སྟེང་གི་བཞོད་པ་དེ་མང་གཞི་དེ་ཅ་
མེད་དུ་གཏོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཅ་མེད་དུ་གཏོང་གི་རེད་ལ, མང་གཞི་དེ་ཅ་
མེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཅ་མེད་དུ་འགྲོ་གི་རེད།

སྐད་ནི་དེ་ལས་ཐོག་དེ་དུས་སྟབས་དུ་མ་ལས་བྱུང་ཞིང, དུས་སྟབས་དེ་
ཆོད་ནང་ལ་དེ་ཆགས་པ་དང, ལུན་སྟུམ་རྩེ་ཆོགས་སྟེ་བྱུར་པ, དར་འཕེལ་སྟེན་
པ, ཞིབ་ཆགས་སྟུས་གཙང་བྱུང་བ་རེད། དེ་འབྲུ་ཡིན་སྟབས་སྐད་གི་གནས་
ལྟན་དེ་མང་གཞི་གང་ཞིག་དང་སྟེང་གི་བཞོད་པ་གང་ཞིག་གི་གནས་ལྟན་ལས་ཀྱང་
ཏ་ཅང་གིས་རིང་བ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་གསལ་བཤད་བྱུང་བ་སྟེར་མང་
གཞི་གཅིག་དང་དེའི་སྟེང་གི་བཞོད་པ་གཅིག་ཅམ་དུ་མ་ཟད་མང་གཞི་ཁ་གསལ་...
དང་དེ་ཆོ་དང་མཐུན་པའི་སྟེང་གི་བཞོད་པ་ཁ་གསལ་བྱུང་བ་དང་ཅ་མེད་དུ་སྟེན་...
ནའང་ཡོ་རྒྱས་ཐོག་གི་སྐད་རིགས་ཅིག་དང, སྐད་རིགས་ཅིག་གི་འགྲོ་ལྷགས་ཅ་
མེད་དུ་འགྲོ་བ་ཅིག་ཡོང་གི་མ་རེད་ལ, ཐ་སྟོང་གསལ་བ་དང་བརྟ་སྟོང་
ཚུལ་གསལ་བ་ཡོད་པའི་སྐད་གསལ་བ་ཅིག་ཐོན་བྱུང་བའང་ཡོང་གི་མ་རེད།

སྤྱུ་ཞི་ཅིན་སྤྱུ་གཤེགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཕྱིན་པ་རེད། ཏུས་སྐབས་
 དེའི་ནང་ལ་ཨོ་ཨོས་བཀས་བཀོད་རྒྱུ་ལེན་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་མ་ཅུ་རིང་ལུགས་
 གྱི་ལམ་ལུགས་ཅུ་མེད་དུ་བཏང་བ་མ་ཟད། ལམ་ལུགས་གསུམ་པ་ཏེ་སྤྱི་ཚལས་
 རིང་ལུགས་གྱི་ལམ་ལུགས་ཐོན་པ་ཅིག་ཀྱང་བྱས་པ་རེད། གསལ་པོར་བཤད་ན།
 མང་གཞི་གཉིས་དང་དེ་གཉིས་གི་སྟེང་གི་བཀོད་པ་ཅུ་མེད་བཏང་ཆར་བ་མ་ཟད།
 སྤྱི་ཚལས་རིང་ལུགས་གི་མང་གཞི་གསར་པ་དང་དེའི་སྟེང་གི་བཀོད་པ་གསར་ལ་
 བའང་བྱང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཨོ་སྤྱུ་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཏུས་སྐབས་རིང་
 པོ་དེའི་ནང་དུ་ཨོ་སྤྱུ་ལ་གཏོར་བཤིག་གང་ཡང་ཐོབས་མེད་པ་མ་ཟད། དེའི་
 འགྲོ་ལུང་ལ་ཆ་བཞག་ནས་བཤད་ན་དེང་རབས་གི་ཨོ་སྤྱུ་དེ་སྤྱུ་ཞི་ཅིན་གི་སྤྱུ་
 དང་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་རང་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཏུས་སྐབས་དེའི་རིང་ལ་ཨོ་སྤྱུ་ནང་འགྱུར་ཤིག་ག་རེ་བྱང་ཡོད་པ་རེད་ལ་
 ཟེར་ན? ཏུས་སྐབས་དེའི་རིང་ལ་ཨོ་སྤྱུ་ནང་ཐ་སྟད་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཅིག་ཁ་སྤོན་
 བྱང་ཡོད་པ་དང་། མིང་རྟིང་པ་མང་པོ་ཅིག་ཐ་སྟད་གི་ནང་དུ་མཐོང་རྒྱ་མེད་
 པ་ཆགས་པ། མིང་མང་པོ་ཅིག་གི་གོ་དོན་ཡུར་ཆར་བ། སྤྱུ་གི་བརྟ་སྟོང་ཆུལ་
 ཡག་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད། སྤྱུ་ཞི་ཅིན་གི་སྤྱུ་གི་འགྲོ་ལུགས་དང་། སྤྱུ་གི་བརྟ་
 སྟོང་ཆུལ་ ཅུ་བའི་ཐ་སྟད་བཅས་གལ་ཆེ་རིགས་རྣམས་རང་འཇགས་སུ་གནས་
 བས་དེང་རབས་ཨོ་སྤྱུ་གི་མང་གཞི་ཆགས་པ་རེད།

དེ་ནི་གོ་བ་ཡངས་སུ་ལེན་སྲུབ་པ་ཅིག་རེད། གལ་སྲིད་གསར་བརྗེ་ཐངས་
 རེ་ལངས་པའི་རྗེས་སུ་དེ་ཡོད་སྤྱུ་གི་འགྲོ་ལུགས་དང་། སྤྱུ་གི་བརྟ་སྟོང་ཆུལ་
 ཅུ་བའི་ཐ་སྟད་བཅས་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་རྒྱུན་སྟེང་གི་བཀོད་པ་ཅུ་མེད་དུ་གཏོང་བ་
 ལྟར་ཅུ་མེད་དུ་བཏང་ཐོག། དེའི་ཆབ་དུ་གསར་པས་བྱས་པར་དགོས་པ་ག་རེ་
 ཡོད་པ་རེད? དཔེར་ན། “ཆུ”དང་ “ས” “རི” “ནགས” “ཉ”

“མི”, “འགྲོ”, “བྱེད”, “ཐོན་སྐྱེད”, “ཆོང་རྒྱལ”ཟེར་བ་སྟེན་པ་དེ་དག་
 ལ་ཆུ་དང, ས, རི་སྟེན་པ་མི་ཟེར་བར་མིང་གཞན་དག་ཅིག་བཏགས་ན་དགོས་པ་
 ག་རེ་ཡོད་པ་རེད? སྐད་ནང་གི་མིང་གི་འགྲུར་ཆུལ་དང་ཆོག་ནང་གི་མིང་གི་སྐྱར་
 ཆུལ་དེ་དག་དེ་ཡོད་པ་དང་སྐྱོད་ཆུལ་ལ་མ་རྟེན་པར་ཅ་བ་ནས་མི་འདྲ་བའི་བད་
 སྐྱོད་ཆུལ་གཞན་ཅིག་ལ་རྟེན་པའི་དགོས་པ་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད? སྐད་བཅས་སྐྱར་
 དེ་འདྲ་བྱས་པ་དེས་གསར་བརྗེས་པ་ག་རེ་ཐོགས་གི་རེད? དམིགས་བསལ་གི་
 དགོས་པ་མེད་ཆེ་ལ་རྒྱས་གིས་བཅས་སྐྱར་གལ་ཆེན་པོ་གཏན་ནས་བྱེད་སྤྱད་གི་མ་
 རེད། དེས་ན་གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་གི་སྐད་དང་དེའི་འགྲོ་ལུགས་གིས་གཞི་རྩའི་ཐོག་
 ལ་མ་ལུགས་གསར་པའི་དགོས་མཁོར་རྒྱ་བཞིན་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་ར་སྐྱོད་བྱུང་ཆེ་སྐད་
 དེ་ལྟ་བུ་བཅས་སྐྱར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་པ་རེད? རྒྱ་ཆོགས་གི་ཐོན་སྐྱེད་
 རུས་ཀྱགས་འཕེལ་རྒྱས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཅིག་ཡོང་བ་བྱེད་ཆེད་སྤྱོད་གི་བཞོད་པ་རྟོང་
 པ་ཅ་མེད་བཏང་ཐོག་དེའི་ཆབ་དུ་སྤྱོད་གི་བཞོད་པ་གསར་པས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ལ་ཁ་
 གས་ནང་དུ་འགྲུབ་སྐྱབ་གི་རེད་ལ་འགྲུབ་པ་བྱེད་ཀྱང་དགོས་གི་རེད, ཡིན་ནའང་
 ལ་ཁ་གས་ནང་དུ་དེ་ཡོད་གི་སྐད་ཅ་མེད་དུ་བཏང་ཐོག, སྐད་གསར་པ་ཅིག་
 བཅོས་ནས་དེའི་ཆབ་བྱས་པ་ཡིན་ན, རྒྱ་ཆོགས་གི་འཆོ་བའི་ནང་སྤྱད་གཞུང་མེད་
 པའི་གནས་ཆུལ་བྱུང་བ་དང་འབྲེལ་རྒྱ་ཆོགས་ཐོར་ཞིག་དུ་འགྲོ་བའི་ཉིན་ཁའང་...
 ཡོང་གི་མ་རེད་དམ? ལས་འགན་དེ་ལྟ་བུ་འདྲོན་མཁན་ནི་ཐང་ཅི་རྟོ་ཏེ་གས་
 མ་གཏོགས་མི་གཞན་པ་སྐྱེད་པ་རེད?

མཐའ་མཇུག་སྤྱོད་གི་བཞོད་པ་དང་སྐད་བར་དུ་ཅ་བའི་བྱད་པར་ཅིག་
 ཡོད་པ་རེད། སྤྱོད་གི་བཞོད་པ་དེ་དང་ཐོན་སྐྱེད་བར་དང, དེ་དང་མིའི་ཐོན་
 སྐྱེད་གི་བྱ་བའི་བར་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱོད་གི་བཞོད་པ་ནི་
 དཔལ་འབྱོར་གིས་མཆམས་སྐྱར་དང་མང་གཞིས་མཆམས་སྐྱར་བྱས་པར་རྟེན་ནས་

ཐོན་སྐྱེད་དང་བརྒྱུད་པའི་འབྲེལ་བ་ཙམ་ལས་ཕྱང་མེད་པ་ཅིག་རེད། དེར་རྟེན་
སྤང་གི་བཀོད་པས་ཐོན་སྐྱེད་ནུས་ཤུགས་འཕེལ་བྱས་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཆད་གི་འགྱུར་ལྡོག་
ཕྲག་མཚན་སྤངས་དེ་ལས་སང་མཚན་པ་ཅིག་དང་ཐད་ཀར་མཚན་པ་ཅིག་མེད་པར་
མང་གཞི་འགྱུར་ཕྲག་ཕྱང་རྗེས་མང་གཞི་འགྱུར་ཕྲག་ནང་གི་ཐོན་སྐྱེད་འགྱུར་ཕྲག་
གི་འཁྲུག་འོད་ཐོག་ནས་མཚན་པ་ཅིག་རེད། དེ་གསལ་པོར་བཤད་ན། སྤང་
གི་བཀོད་པའི་བྱེད་སྒྲུའི་ཁྱབ་ཁྲིམས་ནི་གུ་དྲག་པོ་ཅིག་དང་ངེས་ཆད་ཡོད་པ་ཅིག་
རེད།

སྤང་ནི་དེ་ལས་ཕྲག་པ་ཅིག་རེད། དེ་མའི་ཐོན་སྐྱེད་གི་བྱ་བ་དང་ཐད་
ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཐོན་སྐྱེད་གི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་
མ་ཟད། མའི་ལས་ཀའི་ཁྱབ་ཁྲིམས་མཐའ་དག་(ཐོན་སྐྱེད་ནས་མང་གཞིའི་བར་
དང་མང་གཞི་ནས་སྤང་གི་བཀོད་པའི་བར་)ནང་གི་བྱེད་སྒྲུ་གཞན་དག་ཆང་མ་ལྟར་
དང་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་བ་འང་ཡོད་པ་རེད། དེར་རྟེན་སྤང་གིས་ཐོན་སྐྱེད་གི་འགྱུར་
ཕྲག་མཚན་སྤངས་དེ་ལས་སང་མཚན་པ་ཅིག་དང་ཐད་ཀར་མཚན་པ་ཅིག་ཡིན་ལྟར་
པས་མང་གཞི་འགྱུར་ཕྲག་ཡོང་རྒྱུར་སྒྲུག་དགོས་གི་མ་རེད། དའི་རྟེན་གིས་སྤང་
གི་བྱེད་སྒྲུའི་ཁྱབ་ཁྲིམས་ནང་མའི་བྱེད་སྒྲུའི་ཁྱབ་ཁྲིམས་ཁག་ཆང་མ་རྒྱུད་ཡོད་པ་
རེད། སྤང་གི་བྱེད་སྒྲུའི་ཁྱབ་ཁྲིམས་དེ་སྤང་གི་བཀོད་པའི་བྱེད་སྒྲུའི་ཁྱབ་ཁྲིམས་
ལས་རྒྱ་ཏ་ཅང་གིས་ཆེ་བ་དང་ཕྱགས་ཏ་ཅང་གིས་མང་གི་རེད། དེ་ཙམ་གིས་
མ་ཆད། དའི་བྱེད་སྒྲུའི་ཁྱབ་ཁྲིམས་ཏ་ལམ་ངེས་ཆད་མེད་པ་ཅིག་རེད།

དའི་ཐོག་ནས་སྤང་དང་དོན་དངོས་ཐོག་དའི་ཐ་སྤྱད་ཏ་ལམ་རྒྱུན་ཆད་མེད་
པར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་ཐོན་ལ་གསལ་བཤད་བྱང་བ་རེད། བཟོ་ལས་དང་ཞིང་
ལས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་བྱས་འགྲོ་བ་དང་། རྩོང་ལས་དང་འགྲིམ་འགྲུལ་
ལས་རིགས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་བྱས་འགྲོ་བ་། ལག་རྩལ་དང་ཆན་རིག་རྒྱུན་